

OBDAVČITEV DOHODKOV REZIDENTA ROMUNIJE ZA RAZISKOVALNO DELO NA UNIVERZI

Pojasnilo DURS, št. 4210-219/2007, 15. 5. 2007

Davčni zavezanec rezident Romunije prejema štipendijo po programu Marie Curie za enoletno **raziskovalno delo** na univerzi x. Štipendija je sestavljena iz štirih delov:

- osnovnega dela (plača),
- mesečnega dodatka za stroške namestitve, tečaje tujih jezikov, literaturo, javni prevoz ...
- dodatka za povračilo stroškov potovanja v državo gostiteljico (enkraten znesek),
- dodatka za nadaljnji razvoj kariere (enkraten znesek).

Zavezanca zanima, kako je z obdavčitvijo navedenih dohodkov v Sloveniji in kako lahko uveljavlja ugodnosti iz sporazuma o izogibanju dvojnega obdavčenja dohodka in premoženja med Slovenijo in Romunijo. *V zvezi z navedenim odgovarjamo:*

1. Davčna obravnava dohodkov

Na podlagi Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) **rezidenti Slovenije** plačujejo dohodnino od vseh svojih dohodkov ne glede na to, ali jih dosežejo v Sloveniji ali zunaj nje, **nerezidenti** pa od dohodkov, ki so pridobljeni v Sloveniji.

V skladu z drugim odstavkom 35. člena ZDoh-2 se za zaposlitev po tem zakonu šteje vsako odvisno pogodbeno razmerje, v katero vstopa fizična oseba pri opravljanju fizičnega ali intelektualnega dela, vključno z opravljanjem storitev in ustvarjanjem ali izvedbo avtorskega dela, ne glede na čas trajanja. Nadalje je v drugem odstavku 36. člena ZDoh-2 določeno, da se za dohodek iz zaposlitve štejeta dohodek iz delovnega razmerja in dohodek iz drugega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi.

Na podlagi navedb je sklepati, da v obravnavanem primeru ne gre za »štipendijo«, saj raziskovalec iz Romunije ni vpisan na univerzo x kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, temveč prejema plačilo za raziskovalno delo na univerzi x. Prav tako menimo, da v tem primeru ne gre za dohodek iz delovnega razmerja, temveč za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja v skladu z 38. členom ZDoh-2, saj domnevamo, da gostujoči raziskovalec iz Romunije s slovenskim izplačevalcem dohodka nima sklenjene pogodbe o zaposlitvi, temveč t. i. podjemno pogodbo. Izplačilo dohodka, ki temelji na tej pravni podlagi, se z vidika davčne obravnave šteje za izplačilo dohodka iz drugega pogodbenega razmerja.

Na podlagi prvega odstavka 38. člena ZDoh-2 dohodek iz drugega pogodbenega razmerja vključuje **vsak posamezen dohodek** za opravljeno delo ali storitev.

Davčna osnova od navedenega dohodka je skladno s četrtem odstavkom 41. člena tega zakona **vsak posamezen dohodek**, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 odstotkov dohodka. Poleg normiranih stroškov je mogoče uveljavljati tudi dejanske stroške **prevoza in nočitve** v zvezi z opravljanjem dela in storitev, in sicer se priznajo na podlagi dokazil pod pogoji in do višin, ki jih določa Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne vštevajo v davčno osnovo (Uradni list RS, št. 140/06).

Akontacija dohodnine se izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25 odstotkov, kar je določeno v devetem odstavku 127. člena ZDoh-2.

Glede na navedeno se v konkretnem primeru v davčno osnovo od dohodka iz

drugega pogodbenega razmerja všttevajo vsa izplačila, ki jih zavezanec prejme v zvezi z raziskovalnim delom na univerzi x.

Na podlagi četrtega odstavka 124. člena ZDoh-2 se akontacija dohodnine zavezancu nerezidentu šteje kot dokončen davek. Izračun ter plačilo akontacije dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti **plačnik davka**. Plačnik davka je po tretjem odstavku 125. člena ZDoh-2 oseba, ki izplačuje dohodke, obdavčljive po tem zakonu, če ni z zakonom, ki ureja davčni postopek, drugače določeno.

Davčni zavezanec nerezident lahko v sedmih dneh od izplačila dohodka pri davčnem organu uveljavlja dejanske stroške prevoza in nočitve s predložitvijo zahtevka za zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz zaposlitve (iz drugega pogodbenega razmerja) zaradi uveljavljanja dejanskih stroškov.*

2. Uveljavljanje ugodnosti po Konvenciji med Republiko Slovenijo in Romunijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanju davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja

Obdavčitev dohodkov profesorjev in raziskovalcev je v Konvenciji med Republiko Slovenijo in Romunijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanju davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja (Uradni list RS – MP, št. 25/02; v nadaljnjem besedilu: konvencija) urejena v 20. členu, v skladu s katerim se profesorjem in raziskovalcem, rezidentom ene države pogodbenice, dovoli **oprostitev** obdavčitve v drugi državi pogodbenici za dohodke, ki jih dosežejo s poučevanjem ali opravljanjem raziskovalne dejavnosti v tej drugi državi (v tem primeru v Sloveniji). Do ugodnosti iz tega člena so upravičene samo tiste osebe, ki:

- so bile tik pred obiskom druge države pogodbenice (Slovenije) rezident države pogodbenice (Romunije),
- so na povabilo univerze, višje ali visoke šole ali druge podobne nedobičkonosne izobraževalne ustanove, navzoče v drugi državi pogodbenici v obdobju, ki **ni daljše od dveh let** od datuma prvega prihoda v to drugo državo pogodbenico,
- dejavnost poučevanja ali raziskovanja opravljajo v javno korist.

Nerezidenti imajo za izkoriščanje ugodnosti, ki jim jih daje mednarodna pogodba o izogibanju dvojnega obdavčevanja za dohodke, obdavčene na viru v Sloveniji, **dve možnosti**:

- **znižanje ali oprostitvev plačila davka;** če je dohodek po sporazumu obdavčen z nižjo stopnjo oziroma je oproščen davka v Sloveniji. Prejemnik dohodka nerezident mora plačniku davka (slovenskemu izplačevalcu) predložiti zahtevek, preden je dohodek izplačan. Plačnik davka lahko izplača dohodek in obračuna davek po nižji stopnji ali od dohodka ne izračuna in ne odtegne davka, šele ko prejme od davčnega organa potrjen zahtevek;
- **vračilo preveč plačanega davka;** če je plačnik davka (slovenski izplačevalec) ne glede na ugodnosti, ki jih določa mednarodna pogodba, obračunal davek ali ga je obračunal po višjih stopnjah, lahko prejemnik dohodka nerezident zahteva vračilo davka. Če je bil davek obračunan od dohodka, ki je v skladu z mednarodno pogodbo oproščen davka, se prejemniku dohodka vrne ves znesek plačanega davka.

Ugodnosti lahko nerezidenti uveljavljajo na obrazcih zahtevkov za uveljavljanje ugodnosti iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, in sicer je za vsako posamezno vrsto dohodka določen poseben obrazec za uveljavljanje ugodnosti.** V konkretnem primeru lahko zavezanec *ob izpolnjevanju vseh navedenih pogojev iz 20. člena konvencije* predloži zahtevek za **oprostitev** davka od dohodkov profesorjev in raziskovalcev na podlagi določb mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega

obdavčevanja dohodka – obrazec **MF-DURS obr. KIDO 7**. Če pa je bil od navedenega dohodka davek že obračunan, lahko zavezanec predloži zahtevek za **vračilo** davka od drugih dohodkov na podlagi določb mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka – obrazec **MF-DURS obr. KIDO 12**.